

بررسی تحولات کشور قطر

معاونت حمل و نقل - خرداد ۹۶

فهرست مطالب

- راهکارها
- معرفی و کلیاتی در مورد قطر
- فرصتهای ترانزیتی پیش رو
- فرصتهای مرتبط با انرژی
- جام جهانی در قطر
- جمع بندی و نتیجه گیری

راهکارهای برقراری همکاری با کشور قطر

✓ استفاده از فرصت ترانزیت هوایی پروازهای قطر ایرویز (روزانه حدود ۲۰۰ پرواز به ایران)

لزوم کاهش تعرفه های شرکت فرودگاه ها به منظور جلوگیری از انتقال پروازهای قطری به کشورهای عراق، اردن و کویت

✓ جایگزینی واردات کالاهایی که از مبدا کشورهای تحریم کننده به قطر وارد میگردید (راهکار: توسط ایران به قطر) حدود ۴.۹ میلیارد دلار

✓ فرصت صادرات کالاهایی که از مبدا قطر به کشورهای تحریم کننده صادر میگردید (راهکار: صادرات مجدد) حدود ۵.۵ میلیارد دلار

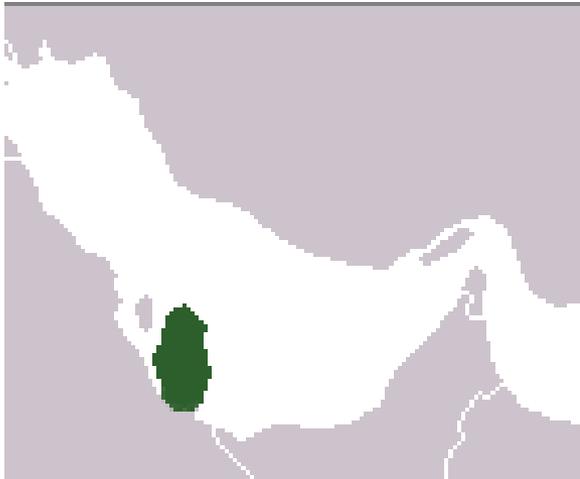
راهکارهای برقراری همکاری با کشور قطر

- ✓ توسعه گردشگری با قطر با حذف موانع صدور روادید سفر
- ✓ استفاده از بازار کار کشور قطر علی الخصوص به علت میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ میلادی (راهکار: ۱- اخذ پروژه‌های عمرانی با توجه به رونق پروژه‌های زیرساخت؛ ۲- اعزام نیروی کار با توجه خروج نیروهای کار کشورهای تحریم کننده از این کشور)
- ✓ همکاری ایران، ترکیه و قطر (و کویت) به منظور تنش زدایی و حل بحران قطر و با هدف منتفع شدن کشور ایران از فرصت‌های پیش رو
- ✓ ایجاد مسیر ترانزیت کالاهایی که از مسیر کشورهای تحریم کننده به قطر وارد می‌گردید (راهکار: از طریق خاک و یا بنادر ایران)

معرفی و کلیاتی در مورد قطر

کشور قطر

ایران	قطر	
۱,۶ میلیون کیلومتر مربع	۱۱۴۳۷ کیلومتر مربع	مساحت
۸۰ میلیون نفر	۲,۵ میلیون	جمعیت
۴۲۵ میلیارد دلار (۲۰۱۴)	۱۶۱ میلیارد دلار (۲۰۱۵)	GDP
۵,۴ هزار دلار (۲۰۱۴)	۷۳ هزار دلار (۲۰۱۵)	GDP سرانه

- واحد پول: ریال
- مرز زمینی: عربستان سعودی
- مرز آبی: ایران، کویت، عراق، عربستان، بحرین، امارات
- منبع درآمد ارزی: صادرات نفت و گاز

قطع ارتباط کشورهای عربستان سعودی، امارات، بحرین، لیبی، مالدیو و مصر با قطر در ۵ ژوئن ۲۰۱۷
یمن و موریس و کومور نیز رابطه خود را به حالت تعلیق
درآوردند.

ترکیب جمعیتی قطر

Country	Number	percent
India	۶۵۰,۰۰۰	%۲۵,۰۰
Nepal	۴۰۰,۰۰۰-۳۵۰,۰۰۰	%۱۷,۳
Qatar	۳۳۰,۰۰۰	%۱۲,۱۰
Philippines	۲۶۰,۰۰۰	%۱۰,۰۰
Egypt	۲۰۰,۰۰۰	%۸,۶۰
Bangladesh	۲۸۰,۰۰۰	%۱۲,۱۰
Sri Lanka	۱۴۵,۲۵۶	%۵,۶۰
Pakistan	۱۲۵,۰۰۰	%۴,۴۸
Syria	۵۴,۰۰۰	%۲,۲۰
Sudan	۵۰,۰۰۰	%۲,۱۰
Jordan	۴۰,۰۰۰	%۱,۷۲
Indonesia	۳۹,۰۰۰	%۱,۶۸
Iran	۳۰,۰۰۰	%۱,۳
UK	۲۵,۰۰۰	%۱,۱۰
Lebanon	۲۵,۰۰۰	%۱,۰۸
Ethiopia	۲۱,۳۷۴	%۰,۹۲
Palestine	۲۰,۵۰۰	%۰,۸۹

اطلاعات اقتصادی کشور قطر

• حجم کل مبادلات در سال ۲۰۱۵:

– صادرات: ۷۹,۹ میلیارد دلار

– واردات: ۳۴,۷ میلیارد دلار

عمده کالاهای وارداتی

خودرو (۲,۸۷ میلیارد دلار)

هواپیما، هلیکوپتر و فضا پیما (۲,۶ میلیارد دلار)

توربین های گازی (۱,۰۹ میلیارد دلار)

قطعات هواپیما (۱,۰۴ میلیارد دلار)

مواد غذایی (۱,۱ میلیارد دلار)

جواهرات (۹۷۰ میلیون دلار)

عمده کالاهای صادراتی

گاز طبیعی (۴۴,۳ میلیارد دلار)

نفت خام (۱۷,۳ میلیارد دلار)

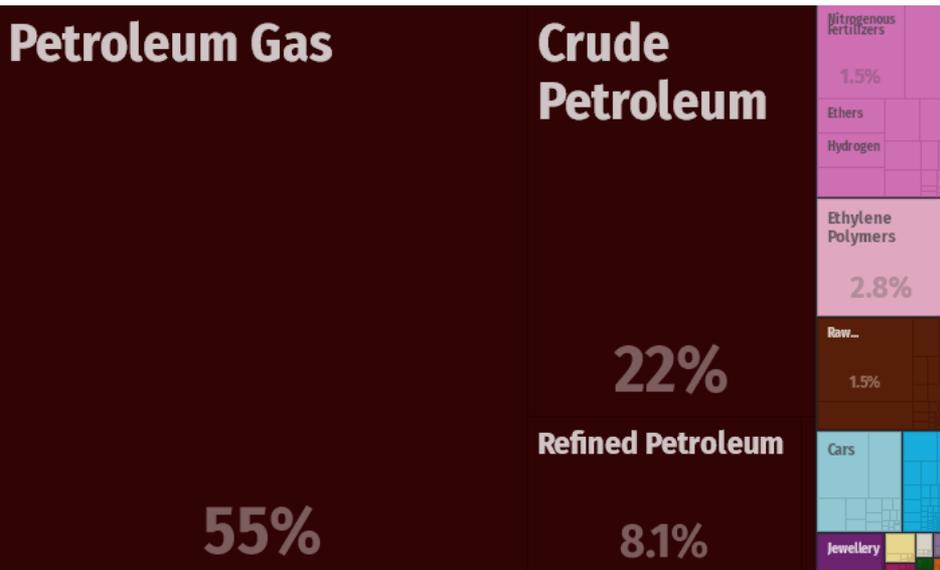
محصولات نفتی پالایشی (۶,۴۷ میلیارد دلار)

پلیمرهای اتیلن (۲,۲۶ میلیارد دلار)

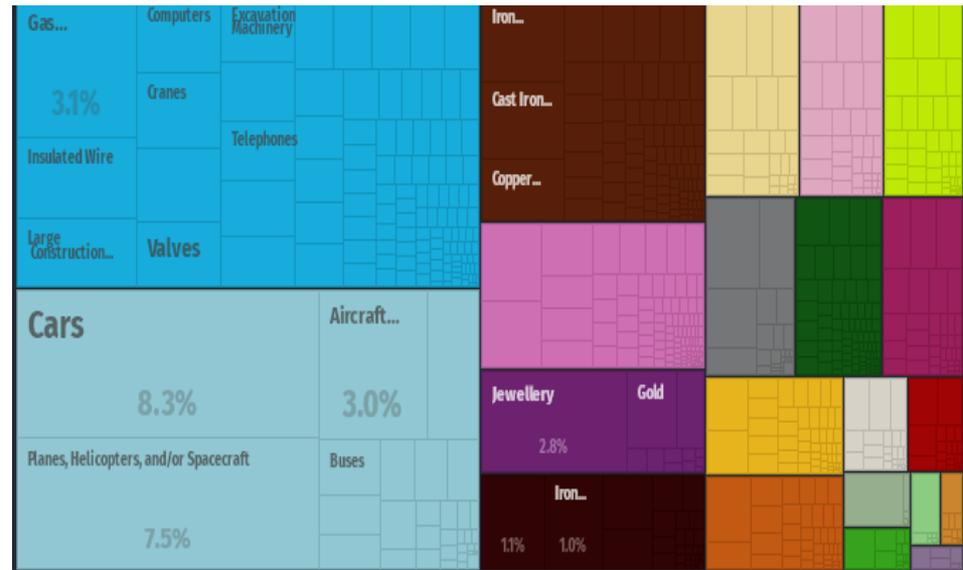
کودهای شیمیایی نیتروژنی (۱,۲۲ میلیارد دلار)

واردات و صادرات کشور قطر

ترکیب صادرات

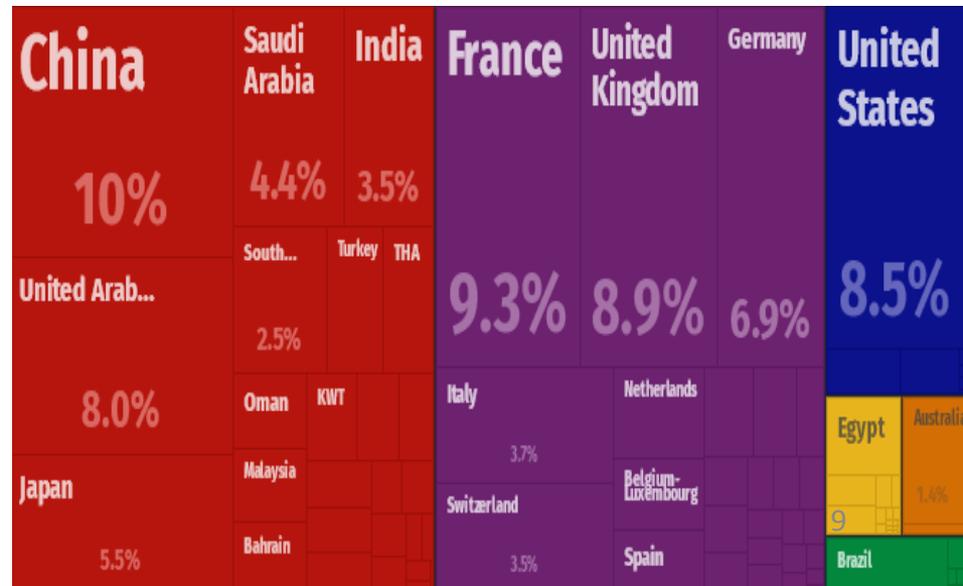
ترکیب واردات

صادرات با پتانسیل ۱٪ تا ۸٪ (۶ مد) عبور از ایران

مبادی واردت با پتانسیل ۱٪ تا ۱۵٪ (۵,۴ مد) عبور از ایران

حجم مبادلات بین قطر و کشورهای تحریم کننده

واردات قطر	صادرات قطر	
۱,۵ میلیارد دلار	۸۱۹ میلیون دلار	عربستان
۲,۸ میلیارد دلار	۳,۷ میلیارد دلار	امارات
۳۱۸ میلیون دلار	۱۸۳ میلیون دلار	بحرین
۲۹۶ میلیون دلار	۷۴۶ میلیون دلار	مصر
۲,۱ میلیون دلار	۲,۶ میلیون دلار	یمن
۴,۹ میلیارد دلار	۵,۵ میلیارد دلار	مجموع

حجم مبادلات بین قطر و ترکیه

واردات قطر	صادرات قطر	
۵۰۹ میلیون دلار	۸۹۲ میلیون دلار	ترکیه

مبادلات اقتصادی بین قطر و کشورهای تحریم کننده

سوخت

- بحرین و امارات با حدود ۲۰۰ میلیون دلار دارای رتبه های اول و دوم صادرکنندگان سوخت به قطر

فلزات

- امارات با مجموع سالانه بیش از نیم میلیارد دلار دارای رتبه اول کشورهای صادرکنندگان فلزات به قطر

مواد غذایی

- عربستان و امارات با ۳۱۰ میلیون دلار دارای رتبه اول و دوم صادرکنندگان مواد غذایی به قطر (تامین بیش از ۶۰٪ از مرز زمینی عربستان)

دام

- عربستان و مصر با ۴۱۶ میلیون دلار صادرات دارای رتبه اول و پنجم صادرکنندگان دام به قطر

سبزیجات

- امارات و عربستان با ۱۷۸ میلیون دلار صادرات دارای رتبه دوم و چهارم صادرکنندگان سبزیجات به قطر

مبادلات اقتصادی بین ایران و قطر (۲۰۱۵)

صادرات ایران به کشور قطر	صادرات قطر به کشور ایران
۹۳,۴ میلیون دلار	۳,۹۹ میلیون دلار

عمده کالاهای صادراتی ایران به قطر

مصالح ساختمانی: ۵۷,۲ میلیون دلار (۶۱٪)

فلزات: ۲۱ میلیون دلار (۲۲٪)

سبزیجات: ۶ میلیون دلار (۶٪)

مواد غذایی: ۴,۴ میلیون دلار (۴٪)

عمده کالاهای صادراتی قطر به ایران

خودرو: ۱,۶ میلیون دلار (۴۰٪)

فلزات: ۷۵۵ هزار دلار (۱۹٪)

Steel bars
Hot-Rolled iron
Coated flat-rolled iron
Raw zink
Cold-Rolled iron
Copper pipes

نوع فلزات صادراتی

مهمترین خسارت های قطر ناشی از تحریم

- ۱- بسته شدن گذرگاه زمینی "أبوسمره"؛ راه ارتباطی قطر و عربستان سعودی
- ۲- متوقف شدن ورود روزانه ۶۰۰ تا ۸۰۰ کامیون حامل کالاهای ضروری از جمله تره بار و کالاهای کشاورزی از مرز زمینی با عربستان
- ۳- بیشترین تعداد پروازهای ورودی قطر از مبدأ کشورهای امارات و عربستان سعودی بوده است. با اعمال تحریمها علیه قطر این پروازها متوقف می شود.
- ۴- تهدید برای میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ میلادی *

** <https://www.theguardian.com/football/2017/jun/05/2022-world-cup-qatar-under-threat-saudi-arabia-blockade-fifa-football>

فرصت‌های ترانزیتی پیش رو

وضعیت پروازهای کشور قطر

❖ رشد چشمگیر هواپیمایی قطر، به این دلیل بوده است که این کشور توانسته است دوحه را به مرکزی برای ارتباط آسیا و اروپا تبدیل کند

❖ شرکتهایی که پروازشان را به قطر تحریم نموده اند:

هر دو شرکت روزی چهار پرواز رفت و برگشت به دوحه دارند.

- شرکت هواپیمایی اتحاد ابوظبی
- شرکت هواپیمایی امارات دبی
- شرکت هوایی فلای دوبی
- شرکت ایر عربیا

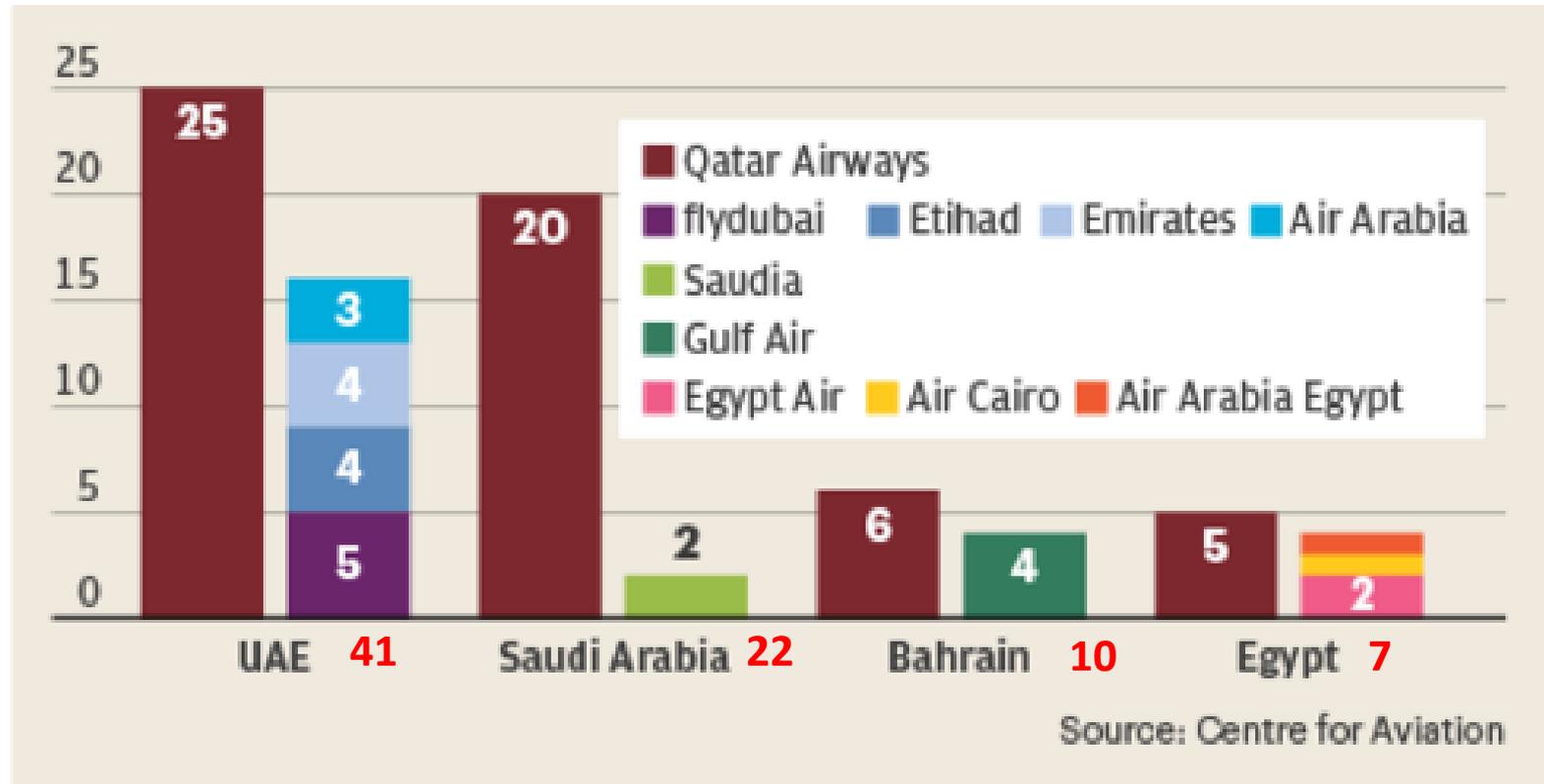
محروم شدن از بخش بزرگی از آسمان منطقه

طولانی تر شدن طول برخی از پروازها

افزایش هزینه سوخت

نارضایتی مسافران

متوسط تعداد پروازهای روزانه بین قطر و کشورهای بحرین، مصر، عربستان و امارات

عبور هواپیماهای قطری از آسمان ایران چقدر در آمد نصیب ایران خواهد شد؟

تعرفه پروازهای عبوری از کشور:

از ۵۰ دلار آغاز شده و تا ۲۰۰۰ دلار «به نسبت تناژ هواپیما و طول مسیر»

تعرفه شرکت فرودگاه ها:

به ازای هر ۱۰۰۰ کیلوگرم از وزن هواپیما، ۴ هزارم دلار در هر کیلومتر (۱۶ تومان)

متوسط وزن هواپیماهای شرکت قطر ایرویز:

۳۵۵ هزار کیلوگرم

متوسط مسافت خلیج فارس تا شمالغرب کشور:

۱۵۰۰ کیلومتر

درآمد هر سورت پرواز = ۸,۵ میلیون تومان به ازای هر پرواز

عبور هواپیماهای قطری از آسمان ایران چقدر در آمد نصیب ایران خواهد شد؟

تعداد پروازهای منتقل شده به آسمان ایران: ۱۵۰ سورت پروازی
درآمد شرکت فرودگاهها در هر ۲۴ ساعت: ۱,۲ میلیارد تومان

شارژ ماهانه قطر به ایران: حدود ۳۸ میلیارد تومان

استفاده از پتانسیل بنادر

❖ ممنوعیت ورود کشتی های حامل پرچم قطری به بنادر امارات

- امارات ۵ امین شریک تجاری قطر
- تجارت امارات و قطر در سال (۲۰۱۵): ۷ میلیارد دلار
- تعداد مسافران بین دو کشور (۲۰۱۶): بالای ۷۰۰ هزار نفر

❖ کالاهای صادراتی از قطر به امارات :

انرژی (۲,۵ میلیارد دلار)، حمل و نقل (۴۱۳ میلیون دلار)،...

❖ کالاهای وارداتی امارات به قطر :

مواد فلزی (۷۰۰ میلیون دلار)، مواد معدنی (۵۲۰ میلیون دلار)، کالاهای الکتریکی (۳۱۷ میلیون دلار) و ...

استفاده از پتانسیل بنادر

□ با توجه به عدم اجازه ورود کشتی های با پرچم قطر به بندر فجیره، بخشی از صادرات گاز **LNG** قطر به سایر کشورها ممکن است در کوتاه مدت مختل شود که با توجه به اخبار موجود با تغییر سایز کشتی ها از مبدا قطر این مشکل رفع خواهد شد.

□ در حال حاضر شش کشتی بین قطر و بندر فجیره در حال حمل LNG می باشند که هر ماه ۲ تا ۳ محموله را به کشور امارات منتقل می کنند.

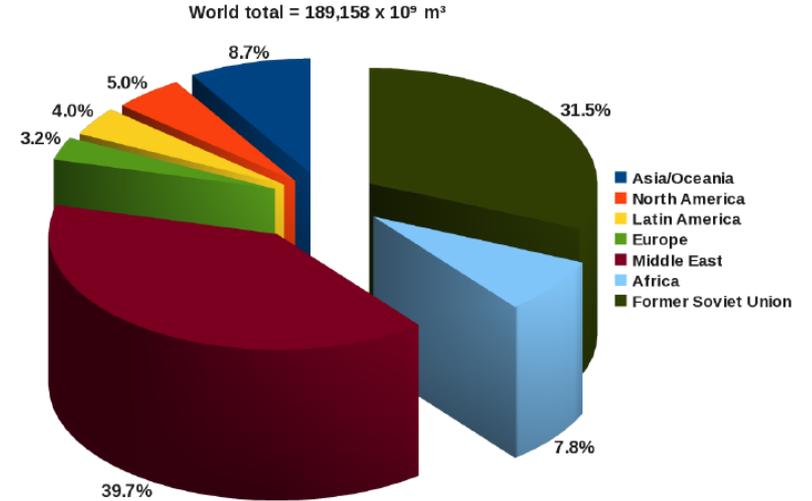
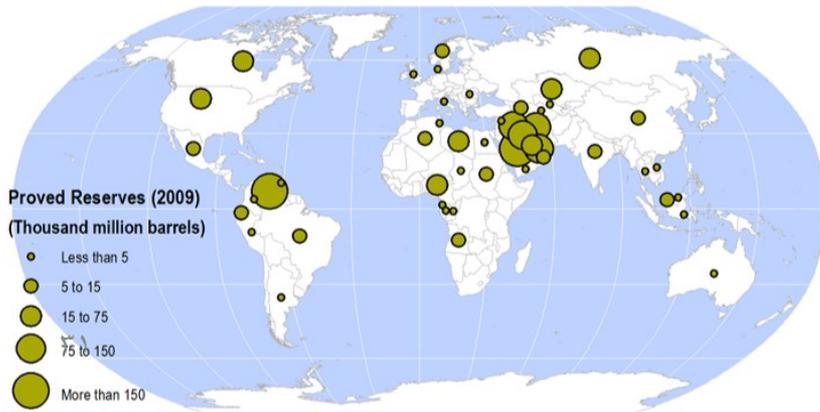
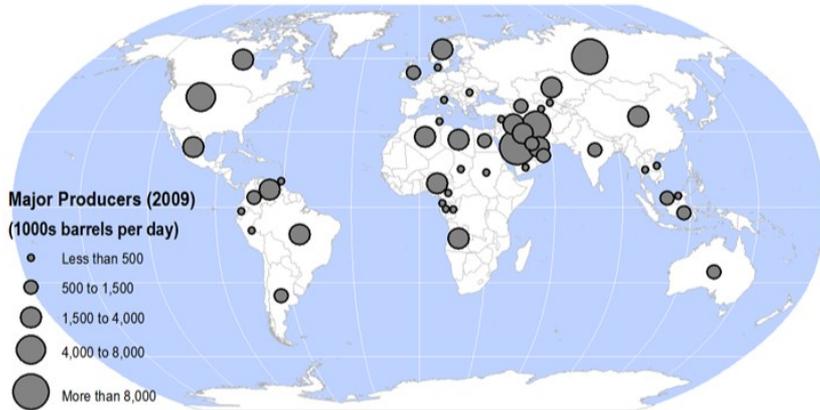
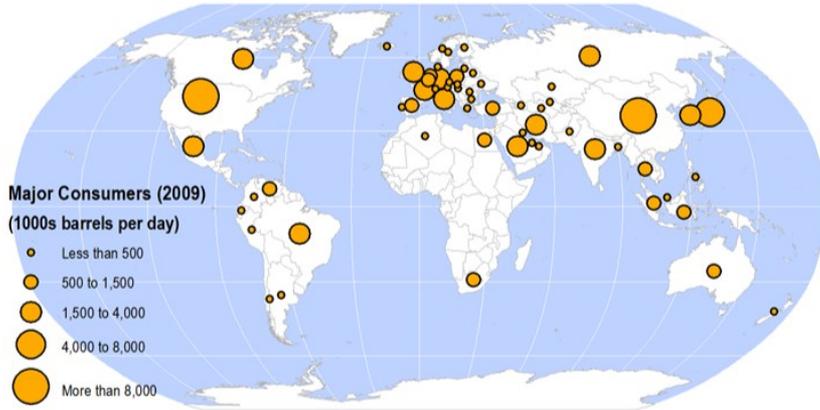
فرصت‌های مرتبط با انرژی

مشخصات بخش انرژی در کشور قطر

- گاز و نفت خام و پالایش شده: بیش از ۸۵ درصد صادرات
- ارزش صادرات گاز طبیعی قطر: ۴۴,۳ میلیارد دلار می باشد
- ارزش صادرات گاز به امارات: ۲,۱ میلیارد دلار در سال (پروژه دلفین)

مراکز عمده تولید و مصرف نفت و گاز در جهان

ذخایر عمده گاز دنیا

Rank ↕	Country/Region	Natural gas proven reserves ↕ (m ³)
Total	<i>World</i>	187,300,000,000,000
1	Russia	48,700,000,000,000
2	Iran (see: Natural gas reserves in Iran)	33,600,000,000,000
3	Qatar	24,700,000,000,000
4	Turkmenistan	17,500,000,000,000
5	United States (see: Natural gas in the United States)	9,860,000,000,000
6	Saudi Arabia	8,600,000,000,000
7	Iraq	6,400,000,000,000
8	Venezuela	5,724,500,000,000
9	Nigeria	5,100,000,000,000
10	China (see: Natural gas in China)	4,643,000,000,000

مشخصات بخش انرژی در کشور قطر

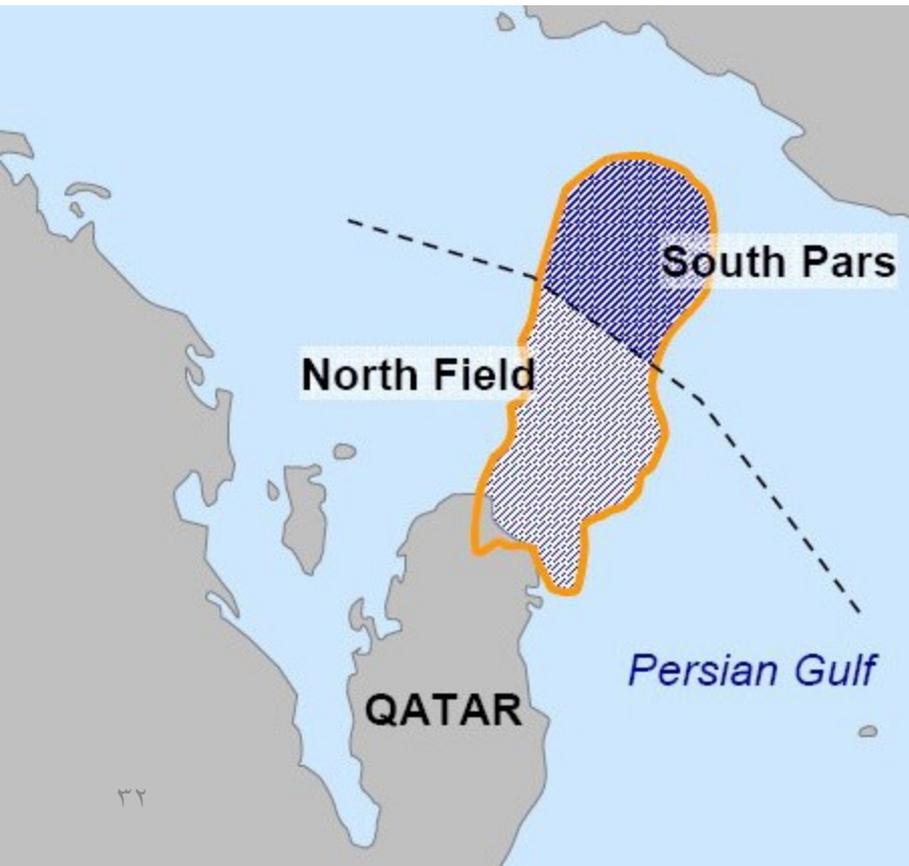
□ قطر دارای بزرگترین میدان مستقل گازی جهان بوده و بزرگترین صادر کننده گاز طبیعی مایع در جهان می باشد.

□ میزان ذخایر گاز طبیعی قطر معادل ۱۴ درصد مجموع ذخایر جهانی می باشد.

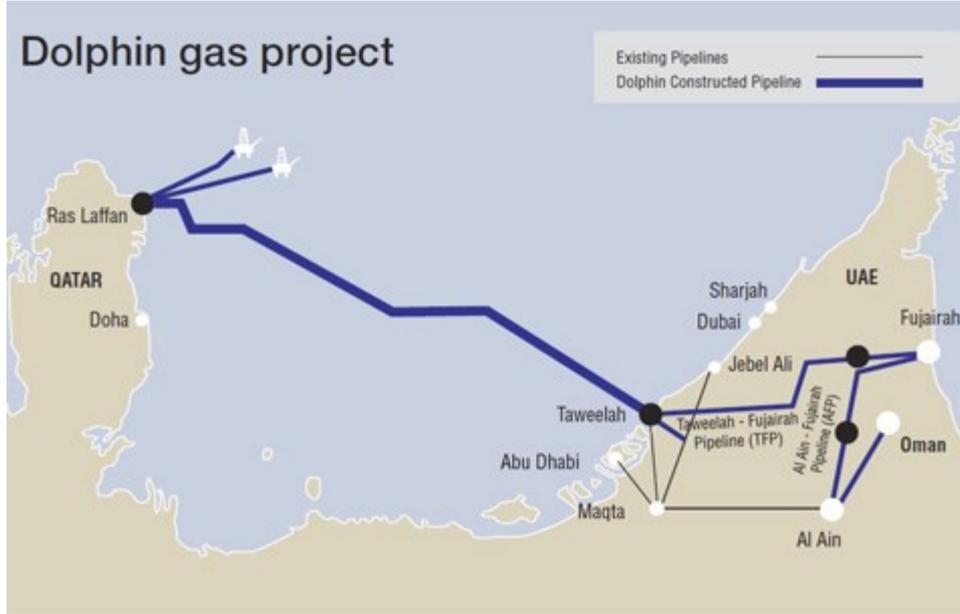
□ بخش نفت و گاز ۶۰ درصد GDP قطر را تشکیل می دهد.

□ عمده ذخایر گازی قطر در میدان فراساحلی شمالی قطر واقع شده است.

□ صادرات گاز قطر در سال ۲۰۱۱ معادل ۴۲۰۰ میلیارد فوت مکعب بوده که ۸۰ درصد آن به صورت LNG صادر می شود.

خط لوله گاز دلفین

□ بزرگترین پروژه انرژی در منطقه

□ سال شروع بهره برداری : ۲۰۰۷

□ در قطعه اول پروژه ۲ لوله ۳۶ اینچی (۹۱۰ میلیمتر) به طول ۸۰ کیلومتر بین سفره گازی شمال قطر و راس لفان در داخل خاک قطر احداث شده است

□ گاز منتقل شده در پالایشگاه راس لفان که بزرگترین پالایشگاه گاز طبیعی در دنیا می باشد، پالایش می شود.

□ ظرفیت این پالایشگاه ۲ میلیارد فوت مکعب (۵۷ میلیون متر مکعب) در روز می باشد.

خط لوله گاز دلفین

□ قطعه دوم پروژه شامل خط لوله عبوری از بستر خلیج فارس به ابعاد ۴۸ اینچ (۱۲۰۰ میلیمتر) از راس لفان به منطقه تاویلا در امارات می باشد.

□ ظرفیت: ۹۰ میلیون متر مکعب در روز

□ این خط لوله به نیروگاه تاویلا و خط لوله موجود مقطع- جبل علی متصل می شود.

□ قطعه سوم این پروژه به خط لوله تاویلا- فجیره به ابعاد ۴۸ اینچ (۱۲۰۰ میلیمتر) بین تاویلا و فجیره به منظور تغذیه نیروگاه جدید فجیره احداث شده است.

پالایشگاه گاز طبیعی در راس لفان

□ سهام شرکت دلفین انرژی :

۵۱٪	دولت ابوظبی (شرکت مبادله)
۲۴,۵٪	توتال فرانسه
۲۴,۵٪	اکسیدنتال پترولیوم آمریکا

خط لوله گاز دلفین مشمول تحریم نخواهد شد.

□ همانگونه که ذکر شد واردات امارات روزانه معادل ۵۷ میلیون متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله دلفین از قطر وارد می کند.

□ در سال ۲۰۱۷ ایران بیش از ۴۰ میلیارد فوت مکعب در روز تولید گاز طبیعی دارد که نشان دهنده قابلیت بالای ایران برای تامین گاز طبیعی مورد نیاز امارات می باشد.

✓ در صورت قطع روابط قطر و امارات در زمینه صادرات گاز طبیعی از خط لوله دلفین (که احتمال پایینی دارد)، کشور ایران می تواند جایگزین کشور قطر در صادرات گاز طبیعی به کشور امارات شود.

مشتریان عمده پالایشگاه راس لفان

NATURAL GAS

Dolphin Energy's average daily contracted gas volumes are as follows:

Dolphin Energy Customers	Average Volume
ADWEC (Abu Dhabi Water and Electricity Company)	994 Million SCF/DAY
DUSUP (Dubai Supply Authority)	730 Million SCF/DAY
OOC (Oman Oil Company)	200 Million SCF/DAY
Total	1.924 Billion SCF/DAY

The difference between this average total and the maximum throughput of 2 billion scf/day, allows Dolphin Energy to offer flexibility for peak requirements of customers.

پروژه‌ها جهت برگزاری جام جهانی در قطر

- ✓ برنامه‌ریزی جهت سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیارد دلاری در ساخت و ساز
- ✓ ۹۰ درصد از پروژه‌ها تامین سرمایه شده‌اند. عمده قراردادها به شرکت‌های خصوصی (خاورمیانه و بومی و ایتالیایی) واگذار شده است.
- ✓ ۵۵ میلیارد دلار از پروژه‌ها در دست ساخت می‌باشند.

استادیوم‌ها

- ✓ بازسازی و نوسازی ۳ استادیوم و ساخت ۹ استادیوم جدید
- سرمایه‌گذاری ۳ میلیارد دلاری
- مجموع ظرفیت: ۶۰۰ هزار تماشاگر
- ظرفیت پس از برگزاری جام جهانی: ۳۵۰ هزار تماشاگر

پروژه‌ها جهت برگزاری جام جهانی در قطر

توسعه ریلی

✓ ساخت متروی دوحه

- برنامه ریزی جهت تکمیل فاز نخست تا انتهای ۲۰۱۹
- شامل ۴ خط، ۱۰۰ ایستگاه و بطول ۳۰۰ کیلومتر
- « ۳ خط در دست ساخت و ۱ خط در فاز برنامه ریزی »

✓ خطوط ریلی بین شهری

- بطول ۵۱۰ کیلومتر
- با هدف اتصال قطر به کشور عربستان
- « فاز اول شامل ۱۴۳ کیلومتر در دست ساخت؛ سایر فازها ۳۵۰ کیلومتر در فاز برنامه ریزی »

✓ LRT در شهر لوسیل

- شامل ۴ خط و ۲۵ ایستگاه
- « در دست ساخت »

پروژه‌ها جهت برگزاری جام جهانی در قطر

سایر پروژه‌ها

✓ ساخت مراکز خرید

- در شهرهای دوحه، الریان، لوسیل

✓ احداث شاهراه‌ها

- احداث ۲۸۰ کیلومتر شاهراه ۴ بانده

✓ احداث بندر جدید دوحه (در حال ساخت)

- با ظرفیت ۲ میلیون TEU

- سرمایه مورد نیاز: ۷/۴ میلیارد دلار

✓ بازسازی مرکز شهر سنتی و تاریخی دوحه (در دست انجام)

✓ ساخت شهر لوسیل

- شامل ساخت ۱۹ منطقه مسکونی، تفریحی، تجاری

- با هدف سکونت ۲۰۰ هزار سکنه

- با سرمایه پیش‌بینی شده ۴۵ میلیارد دلار

فرصت‌ها

پیش از برگزاری جام جهانی

- ✓ صادرات مصالح ساختمانی، آهن آلات، بتن، سیمان، گچ، کاشی و سرامیک، سنگ ساختمانی، شیرآلات، شیشه، ورق‌های فولادی
- ✓ صادرات خدمات مهندسی جهت انجام پروژه‌های نظیر ساخت متروی دوحه و ساخت بزرگراه‌ها
- میزان صادرات مصالح ساختمانی در سال ۹۵: ۳۲۵ میلیون دلار
- صادرات به ۵ کشور عراق، چین، کویت، آذربایجان و امارات: ۲۲۵ میلیون دلار

پس از برگزاری جام جهانی

- ✓ بازار حمل‌ونقلی جهت انتقال ظرفیت استادیوم‌ها (۲۵۰ هزار تماشاگر)

راهکارهای برقراری همکاری با کشور قطر

✓ استفاده از فرصت ترانزیت هوایی پروازهای قطر ایرویز با پتانسیل انتقال روزانه ۲۰۰ حدود پرواز به ایران

لزوم کاهش تعرفه های شرکت فرودگاه ها به منظور جلوگیری از انتقال پروازهای قطری به کشورهای عراق، اردن و کویت

✓ جایگزینی واردات کالاهایی که از مبدا کشورهای تحریم کننده به قطر وارد میگردید (راهکار: توسط ایران به قطر) حدود ۴,۹ میلیارد دلار

✓ فرصت صادرات کالاهایی که از مبدا قطر به کشورهای تحریم کننده صادر میگردید (راهکار: صادرات مجدد) حدود ۵.۵ میلیارد دلار

راهکارهای برقراری همکاری با کشور قطر

- ✓ توسعه گردشگری با قطر با حذف موانع صدور روادید سفر
- ✓ استفاده از بازار کار کشور قطر علی الخصوص به علت میزبانی جام جهانی ۲۰۲۲ میلادی: (راهکار: ۱- اخذ پروژه‌های عمرانی با توجه به رونق پروژه‌های زیرساخت؛ ۲- اعزام نیروی کار با توجه خروج نیروهای کار کشورهای تحریم کننده از این کشور)
- ✓ همکاری ایران، ترکیه و قطر (و کویت) به منظور تنش زدایی و حل بحران قطر و با هدف منتفع شدن کشور ایران از فرصت‌های پیش رو
- ✓ ایجاد مسیر ترانزیت کالاهایی که از مسیر کشورهای تحریم کننده به قطر وارد میگردید (راهکار: از طریق خاک و یا بنادر ایران)